

Påskfirningsritual

Påskalammsoffret var på flera sätt unikt. Varje föreskrivet offer var en förebild för Jesu offer, men inget passade så väl som påskalammsoffret. Det hade instituerats före något annat offer lagstiftades om, innan lagen var givna. Det hörde inte till någon av de olika grupperna av offer. Det var inte bara ett syndoffer eller bara ett fridsoffer - det var en kombination. Påskalammsoffret låg bakom alla de andra offren. Inget påskalamm - ingen befrielse från slaveriet, ingen frälsning, ingen födelse av Guds folk... (The temple, s. 184-185)

Varje husfar tar ett påskalamm

Lammet var medelpunkten och kärnan i påskfirandet. Utan lamm - ingen förlossning Utan lamm, var påsken meningslös. Det var så centralt att ordet påsk kunde användas både om högtiden och lammet. (Feasts of Israel)

3. Talen till Israels hela menighet och sägen: På tionde dagen i denna månad skall var husfader taga sig ett lamm, så att vart hushåll får ett lamm.
4. Men om hushållet är för litet till ett lamm, så skola husfadern och hans närmaste granne taga ett lamm tillsammans, efter personernas antal. För vart lamm skolen I beräkna ett visst antal, i mån av vad var och en äter. (Småningom blev det vanligt att betrakta en samling på 10 som ett matlag) (2 Mos 12:3-4)

Ett felfritt lamm av hankön

5. Ett felfritt årgammalt lamm av hankön skolen I utvälja; av fåren eller av getterna skolen I taga det. (2 Mos 12:5) (Jfr Jesus)

Granskas från den 10:de dagen

6. Och I skolen förvara det intill fjortonde dagen i denna månad; då skall man -- Israels hela församlade menighet -- (2 Mos 12:6a)

På så sätt kunde lammet granskas under 4 dagar, men det gav också tillfälle till föräldrarna att bli nära bekanta med lammet så att det blev "deras" lamm. På så sätt blev priset mera personligt för deras räddning. Jesus red in 10 Nisan för att granskas av de äldste och skriftlärde i fyra dagar

Slaktas vid aftontiden

Slakta det vid aftontiden. (2 Mos 12:6b)

Uttrycket aftontiden betyder ordagrant "mellan de två kvällarna" och syftar på tiden från det att solen börjar gå ner (ca 12.00) till att den gått ner. Enligt Josefus och Talmuds vittnesbörd var detta omkring 15.00.

Aftonoffret inleddes två timmar före den vanliga tiden om påsken inföll på en fredag, medan den inleddes en timme före den vanliga tiden i övriga fall. Det betyder att om påsken året Jesus dog inföll just på en fredag så offrades aftonoffret 14.30 varefter påskalammen började slaktas 15.00, alltså exakt då Jesus dog.

När man kom in till templet för att slakta påskalammen så delades man in i tre divisioner. Sedan släpptes den första av de tre divisionerna (dock minst trettio åt gången) in i prästernas förgård. Genast stängdes de massiva dörrarna bakom dem. Prästerna stötte trefaldigt i sina silvertrumpeter när påskalammet slaktades. I hela förgården ända upp till brännoffersaltaret stod präster i två rader den ena raden höll en guldskål den andra en silverskål.. I de här fångades blodet upp från varje lamm. Påskalammen slaktades av de "vanliga mänskorna" som fungerade som en representant för sitt bordssällskap (minst 10 personer). Blodet gavs sedan vidare till nästa präst och man mottog en ny tom skål av honom. På det här viset forslades blodet fm till brännoffersaltaret som hällde ut det vid dess bas. Under tiden att detta skedde så sjöngs en mycket högtidlig hymn. Leviterna ledde den och de övriga endera responderade eller upprepade. Varje första rad upprepades av folket, medan till alla de andra de responderade med ett halleluja eller prisa Herren. Den här sångerna utgjordes av Hallel, som utgjordes av Ps 113-118. Det året när Jesus hängde på korset så dog han just då den här ceremonin inleddes och jorden skalv och förlåten inne i templet brast.

Vi ska se på några av de verser som sjöngs vid det här tillfället. Enligt Talmud handlade Hallel om: Uttåget ur Egypten, Röda havets delning, lagens givande, de dödas uppståndelse och Messias uppgift (lot).

Vem är som HERREN vår Gud, han som tronar så högt, han som ser så djupt, vem i himlen och på jorden? (Ps 113:5)

6. I berg, varför hoppen I såsom vädurar,
I höjder, såsom lamm?
7. För Herren må du väl bäva, du jord,
för Jakobs Guds ansikte,
8. för honom som förvandlar klippan till en vattenrik sjö,
hårda stenen till en vattenkälla. (Ps 114:6-8)

Passar utmärkt med tanke på jordbävningen vid Jesus död och avrättningsplatsens klippa där blod och vatten rann från Jesu sida)

3. Dödens band omvärvde mig,
och dödsrikets ångest grep mig;
jag kom i nöd och bedrövelse.
4. Men jag åkallade HERRENS namn:
»Ack HERRE, rädda min själ.»
5. HERREN är nådig och rättfärdig,
vår Gud är barmhärtig.
6. HERREN bevarar de enfaldiga;
jag var i elände, och han frälste mig.
7. Vänd nu åter till din ro, min själ,
ty HERREN har gjort väl mot dig.

8. Ja, du har räddat min själ från döden,
mitt öga från tårar, min fot ifrån fall;
9. jag skall få vandra inför HERREN
i de levandes land.

10. Jag tror, ty därför talar jag,
jag som var storligen plågad,
11. jag som måste säga i min ångest:
»Alla människor äro lögnaktiga.»

12. Huru skall jag vedergälla HERREN
alla hans välgärningar mot mig?
13. Jag vill taga frälsningens bågare
och åkalla HERRENS namn.
14. Jag vill infria åt HERREN mina löften,
ja, i hela hans folks åsyn.

15. Dyrt aktad i HERRENS ögon
är hans frommas död.
16. Ack HERRE, jag är ju din tjänare,
jag är din tjänare, din tjänarinnas son;
du har lossat mina band.

17. Dig vill jag offra lovets offer,
och HERRENS namn vill jag åkalla.
18. Jag vill infria åt HERREN mina löften,
ja, i hela hans folks åsyn,
19. i gårdarna till HERRENS hus,
mitt i dig, Jerusalem. (Ps 116:3-19) (J.f.r. vad som hände vid pingsten då Jesu löften till
lärjungarna om hjälparen den Helige ande infriades i gårdarna till HERRENS hus mitt i Jerusalem

1. Loven HERREN, alla hedningar,
prisen honom, alla folk.
2. Ty hans nåd är väldig över oss,
och HERRENS sanning varar i evighet.

Halleluja! (Ps 117)

5. I mitt trångmål åkallade jag HERREN,
och HERREN svarade mig och ställde mig på rymlig plats.
6. HERREN står mig bi, jag skall icke frukta;
vad kunna människor göra mig?
7. HERREN står mig bi, han är min hjälpare,
och jag skall få se med lust på dem som hata mig.

8. Bättre är att taga sin tillflykt till HERREN
än att förlita sig på människor.
9. Bättre är att taga sin tillflykt till HERREN
än att förlita sig på furstar.

10. Alla hedningar omringa mig,
men i HERRENS namn skall jag förgöra dem.
11. De omringa mig, ja, de omringa mig,
men i HERRENS namn skall jag förgöra dem.
12. De omringa mig såsom bin,
men de slockna såsom eld i törne;
i HERRENS namn skall jag förgöra dem.

13. Man stöter mig hårdeligen, för att jag skall falla,
men HERREN hjälper mig.
14. HERREN är min starkhet och min lovsång,
och han blev mig till frälsning.

15. Man sjunger med jubel om frälsning
i de rättfärdigas hyddor:
»HERRENS högra hand gör mäktiga ting.
16. HERRENS högra hand upphöjer,
HERRENS högra hand gör mäktiga ting.»

17. Jag skall icke dö, utan leva
och förtälja HERRENS gärningar.
18. Väl tuktade mig HERREN,
men han gav mig icke åt döden.

19. Öppnen för mig rättfärdighetens portar;
jag vill gå in genom dem och tacka HERREN.
20. Detta är HERRENS port,
de rättfärdiga skola gå in genom den.
21. Jag tackar dig för att du svarade mig
och blev mig till frälsning.

22. Den sten som byggningsmännen förkastade
har blivit en hörnsten.
23. Av HERREN har den blivit detta;
underbart är det i våra ögon.

24. Detta är den dag som HERREN har gjort;
låtom oss på den fröjdas och vara glada.
25. Ack HERRE, fräls!
Ack HERRE, låt väl gå!

26. Välsignad vare han som kommer,
i HERRENS namn.
Vi välsigna eder
från HERRENS hus.
27. HERREN är Gud,
och han gav oss ljus.
Ordnen eder i högtidsled,
med lövrika kvistar i händerna,

fram till altarets horn.

28. Du är min Gud, och jag vill tacka dig;
min Gud, jag vill upphöja dig.
29. Tacka HERREN, ty han är god,
ty hans nåd varar evinnerligen. (Ps 118:5-29)

Dessa psalmer sjöngs alltså precis när Jesus dog på korset för hela världens skull. Dessutom sjöngs de vid varje matlag vid påskalammsmåltiden samma kväll.

Blodet stryks på dörrposterna

22. Och tagen en knippa isop och doppen den i blodet som är i skålen, och bestryken det övre dörr träet och båda dörrposterna med blodet som är i skålen. (2 Mos 12:7,22)

Jesu blod rann på trädets stam. Under templets och tabernaklets tid slaktades ju påskalammen vid templet och blodet hälldes ut vid brännofferaltarets bas.

Ingen får gå ut från blodets fristad

Och ingen av eder må gå ut genom sin hus dörr intill morgonen.

23. Ty HERREN skall gå fram för att hemsöka Egypten; men när han ser blodet på det övre dörrträet och på de två dörrposterna, skall HERREN gå förbi dörren och icke tillstämja Fördärvaren att komma i edra hus och hemsöka eder. . (2 Mos 12:22b-23)

46. I ett och samma hus skall det ätas; du skall icke föra något av köttet ut ur huset. (2 Mos 12:46a)

Endast tack vare Jesu blod är vi trygga för fördärvaren. Går vi utanför det beskyddet är vi förlorade.

Intet ben får sönderslås

Och intet ben skolen I sönderslå därpå. (2 Mos 12:46b)

På Jesus slogs inget ben sönder.

Lammet äts samma natt

8. Och man skall äta köttet samma natt. (2 Mos 12:8)

Hela djuret stekt på eld

9. I skolen icke äta något därav rått eller kokt i vatten, utan det skall vara stekt på eld, med huvud, fötter och innanmäte. (2 Mos 12:8-9)

Hela Jesu ande, själ och kropp stektes i lidandets ugn. Men han bestod provet. Hans rättfärdighet var som rent guld.

Med osyrat bröd och bittra örter

och man skall äta det med osyrat bröd jämte bittra örter. (2 Mos 12:8)

Det osyrade brödet symboliserade offrets renhet, syndfrihet. Bittra örter vittnade om offrets lidande. (Feasts of Israel) Jesu kropp var obefläckad av syndens surdeg, men präglad av svåra lidanden.

Inget kvar till morgonen

10. Och I skolen icke lämna något därav kvar till morgonen; skulle något därav bli kvar till morgonen, skolen I bränna upp det i eld. (2 Mos 12:10)

Jesus blev inte att hänga över natten utan togs genast ner och begravdes.

Ät påklädda

11. Och I skolen äta det så: I skolen vara omgjordade kring edra länder, hava edra skor på fötterna och edra stavar i händerna. Och I skolen äta det med hast. Detta är HERRENS Påsk. (2 Mos 12:11)

Man kan inte rätt delta i HERRENS påsk och samtidigt vara inställd på att förbli i det andliga Egypten. Man måste vara beredd att resa

Påskan - dom över onda människor och avgudar

12. Ty jag skall på den natten gå fram genom Egyptens land och slå allt förstfött i Egyptens land, både människor och boskap; och över Egyptens alla gudar skall jag hålla dom; jag är HERREN. (2 Mos 12:12)

När Jesus dog avväpnades och dömdes alla andliga furstar och väldigheter. Mänskligheten värsta fiende - döden - besegrades.

Blodet - tecknet till räddning

13. Och blodet skall vara ett tecken, eder till räddning, på de hus i vilka I ären; ty när jag ser blodet, skall jag gå förbi eder. Och ingen hemsökelse skall drabba eder med fördärv, när jag slår Egyptens land. (2 Mos 12:13)

Jesu blod - min räddning

En åminnelse dag

14. Och I skolen hava denna dag till en åminnelse dag och fira den såsom en HERRENS högtid. (2 Mos 12:14)

Vi ska för alltid minnas Jesu lidande och vad han gjorde för oss.

Firas för alltid

Såsom en evärdlig stiftelse skolen I fira den, släkte efter släkte. (2 Mos 12:14)

24. Detta skolen I hålla; det skall vara en stadga för dig och dina barn till evärdlig tid.
25. Och när I kommen in i det land som HERREN skall giva åt eder, såsom han har lovat, skolen I hålla denna gudstjänst.
26. När då edra barn fråga eder: 'Vad betyder denna eder gudstjänst?',
27. skolen I svara: 'Det är ett påskoffer åt HERREN, därför att han gick förbi Israels barns hus i Egypten, när han hemsökte Egypten, men skonade våra hus.'» (2 Mos 12:24-27)

Omnämnt i Bibeln

I GT omnämna påskfirningar endast vid ett fåtal tillfällen. Givetvis firades den regelbundet förutom under de stora avfallsperioderna.

- andra året efter Exodus (4 Mos 9:1-5)
- innan israeliterna nådde löfteslandet (Jos 5:10)
- under Salomo (2 Krön 8:13)
- Hiskia (2 Krön 30:15)
- Josia (2 Kung 23:21)
- Esra (6:19)